

Hjem > Landdistriktsmidler > 2014 > Større værdi af avl gennem information > Lave avlsværdital kan være godt!

Lave avlsværdital kan være godt!

Høje avlsværdital er som regel gunstige, men i forhold til de lineære eksteriørtal, som eksempelvis hasevinkel fra siden og bagpætteplacering, kan lave avlsværdital godt bringe racen i den rigtige retning.

v. Elina Paakala og Anders Fogh

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

På NAV's nye søgeside er optimum angivet på graferne for de lineære eksteriøregenskaber. For nogle egenskaber er optimum under 100, og det betyder, at lave lineære avlsværdital bidrager positivt til kropskapacitet, lemmer og yver. Du kan finde søgesiden på www.landbrugsinfo.dk/malkevaegavl -> "Søgning på tyre"

Mælkeafgiftsfonden

Forskel mellem avlsværdital og eksteriørtal

Afkomsinspektørerne bedømmer køernes udseende for over 20 lineære eksteriøregenskaber. Eksteriøregenskaberne bliver bedømt på en skala fra 1 til 9. Krydshøjde måles dog i centimeter. Disse registreringer er basis for de eksteriørtal, der bliver beregnet på staldgangen, men de er også udgangspunktet, når NAV beregner avlsværdier for punkte og køer.

Det er vigtigt at skelne mellem eksteriørtal og avlsværdital for eksteriør. Eksteriørtal fortæller om koen eget udseende, mens avlsværdital fortæller om koens eller tyrens bidrag til afkommet. I nedenstående beskæftiger vi os kun med avlsværdital for de lineære eksteriøregenskaber.

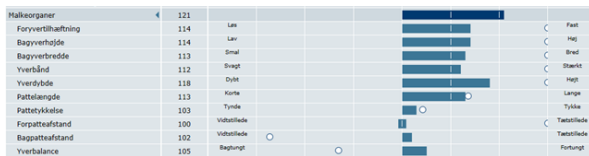
Avlsmæssigt bedste dyr bringer racen i optimum

Målet med avlsarbejdet er at bringe racen i retning af den enkelte races avlsmål. Optimum varierer mellem egenskaber og racer. For mange egenskaber er optimal på 9, mens det for andre egenskaber ligger et sted i den lineære skala. De dyr, der avlsmæssigt er bedst, er dem der, parret med et gennemsnitligt dyr for racen, bringer afkommet i optimum.

For egenskaber med optimum midt i skalaen betyder det, at det ikke nødvendigvis vil være de dyr, der selv er kåret i optimum, som får det mest positive bidrag til avlsværdital for kropskapacitet, lemmer eller yver.

Højt er ikke altid godt

For nogle egenskaber trækker avlsværdital under 100 således afkommet mod racens mål. Eksempelvis for bagpætteplacering. Generelt er bagpatterne tættere, end det er ønskeligt for alle racer – optimum er således lavere end racens gennemsnit. Køer eller tyre, som har avlsværdital for bagpætteplacering på 85, 73 og 74 for hhv. røde racer (RDC), Holstein og Jersey, får dermed det mest positive bidrag til avlsværdital for yver fra bagpætteplacering. I figur 1 er vist eksempel på markeringen af optimum, for lemmer for en given tyr.

Figur 1 Optimum for de lineære avlsværdital for yver angivet med hvide cirkler for en Holsteintyr

I tabel 1 er angivet racernes optimum og den optimale avlsværdi for alle de lineære eksteriøregenskaber. De andre egenskaber, hvor optimum er lavere end det nuværende niveau, er krydsretning (RDC, Jersey), hasevinkel fra siden (alle racer) og yver balance (Holstein).

I tabel 1 er der ikke angivet optimum på kåringsskalaen og avlsværdi i optimum for egenskaberne i kropskapacitet for Holstein. Det skyldes, at hos Holstein er avlsmålet for de lineære egenskaber forskelligt fra det optimum som anvendes ved beregning af kropskapacitet.

Tabel 1. Optima og tilsvarende avlsværdier for røde racer, Holstein og Jersey. 130+ angiver, at optimum er højere end 130

	Røde racer Optimum på kåringsskala	Avlsværdi i optimum	Holstein Optimum på kåringsskala	Avlsværdi i optimum	Jersey Optimum på kåringsskala	Avlsværdi i optimum
Kropskapacitet						
Krydshøjde	142	117	-	-	129	130+
Kropsdybde	6	118	-	-	6	105
Brystbredde	5,5	125	-	-	5	113
Malkepræg	5,5	124	-	-	7	130+
Overlinje	7	130+	-	-	7	130+
Krydsbredde	5	104	-	-	6	126
Krydsretning	5	90	-	-	5	91
Lemmer						
Hasevinkel, side	5	93	5	94	5	59
Hasevinkel, bag	8	130+	8	130+	9	130+
Hasekvalitet	9	130+	9	130+	9	130+
Knoglebygning	7,5	130+	8	130+	9	130+
Klovvinkel	7	130+	6,5	130+	6,5	130+
Yver						
Foryver	9	130+	9	130+	9	130+
Baggyverhøjde	9	130+	9	130+	9	130+
Baggyverbredde	9	130+	9	130+	9	130+
Yverbånd	9	130+	8	130+	9	130+
Yverdybde	9	130+	9	130+	9	130+
Pattelængde	5,5	120	5,5	114	5,5	130+
Pattetykkelse	6	130+	5	104	6	130+
Forpætteplacering	8	130+	8	130+	7,5	130+
Bagpætteplacering	5	85	5	73	5	74
Yverbalance	5	100	5	87	5	100